

تبیین میزان انعطاف پذیری در معماری مسکن با رویکرد اصول ایرانی اسلامی؛ نمونه موردی: کوی شالمان، شهر سنندج

تاریخ دریافت: ۱۴۰۰/۱۱/۰۱

تاریخ پذیرش: ۱۴۰۰/۱۲/۱۸

کد مقاله:

فرخ عبودی^{۱*}، امید هاشمی نسب^۲

چکیده

انعطاف پذیری در طراحی مسکن معاصر را می توان با توجه به تغییرات ابعاد زندگی و معیشت به عنوان راه حلی برای جلوگیری از گسیختگی تعاملات بین جامعه، مردم و فضای زیستی در نظر گرفت؛ زیرا خانه را باید متناسب با نیازهای در حال تغییر انسان طراحی نمود. اغلب در سایت های دائمی ساخته می شوند ولی به همان صورت که سایر ساختمان ها گسترش می یابند یا جایگزین می شوند، محیط پیرامونی آن ها نیز به صورت مداوم تغییر می یابد. نیاز به انعطاف پذیری و سازگاری با شرایط جدید، نه تنها از شرایط مطلوب، بلکه از اقتصاد و نیاز انسان نیز نشأت می گیرد. تحقیق حاضر به دنبال شناسایی میزان انعطاف پذیری معماری در کوی شالمان شهر سنندج می باشد. شیوه تحقیق در این مقاله پیمایشی و روش استدلال استقرایی است و با مرور متون و منابع مکتوب و نیز بررسی نمونه های موجود سعی بر آن شده است تا به نتایجی مطلوب و قابل استناد برای ارزیابی انعطاف پذیری دست یافت، سپس با هدف توجه به نیاز و خواست متفاوت و متغیر استفاده کنندگان از این فضاها در جهت ارائه طرح، پلان و همسو با نیاز کاربر به یک سری معیار در طراحی انعطاف پذیر رسید. این پژوهش کاربردی با روش توصیفی-تحلیلی ضمن تاکید بر فاکتور مشارکت مردمی و با مطالعات میدانی با هدف ارائه الگوی مفهومی و عملیاتی طراحی مسکن در شهر سنندج کوی شالمان شکل گرفته است. ابتدا مبانی تئوریک و نظری معماری انعطاف پذیر بررسی شده است، شاخص ها تعیین گردیده، سپس در مرحله بعد مسائل عینی و کاربردی در شهر سنندج لحاظ شد و در نهایت پس از اخذ نتایج و بررسی آن، با استفاده از نرم افزار های طراحی در معماری فضاهای معماری انعطاف پذیر پیشنهاد گردیده است، به صورتی که بتوان آن را عملیاتی نمود. نتایج تحقیق نشان می دهد که در سالهای اخیر با توجه به بالا رفتن ارزش زمین توجه به معماری انعطاف پذیر بسیار افزایش یافته است اما در حال حاضر فاصله زیادی تا شرایط مطلوب وجود دارد. امروزه با تحولی در شیوه زندگی جهانی جریان یافته است و در مسیر خود خانه و مسکن انسانها را نیز دچار تغییر و دگرگونی میکند. نیاز به ساختاری برای تبیین گونه و شکل مناسب مسکن بسیار اهمیت دارد. آنچه که مهم است سعی بر شناخت نوع و حوزه تغییرات الگوی مسکن کشورمان و ارائه راهکارها و الگوهای مناسب برای مواجهه با این دگرگونی است.

واژگان کلیدی: معماری، مسکن، انعطاف پذیری، ایرانی اسلامی، تطبیق پذیری، سنندج

۱- دانشجوی دکتری، گروه معماری، دانشکده هنر و معماری، دانشگاه آزاد اسلامی تبریز، تبریز، ایران
(farokhobodi@gmail.com)

۲- کارشناس ارشد برنامه ریزی شهری، دانشکده شهرسازی و معماری، دانشگاه شیراز، شیراز، ایران